

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Sint-Henricus te Steendorp (Temse)

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	10595
	Instelling	Vrije Basisschool Sint-Henricus
directeur		Franky WAGEMANS Annemie VAN LEUGENHAEGE
adres		Gelaagstraat 161 - 9140 STEENDORP
telefoon		03-774.23.10
fax		03-774.23.10
e-mail		basisschool.st.henricus@scarlet.be
website/URL		www.basisschool-steendorp.be
	Bestuur van de instelling	963918 - Katholieke Scholen Temse te TEMSE
adres		Oeverstraat 5 - 9140 TEMSE
	Scholengemeenschap	121228 - KSTS te STEENDORP
adres		Gelaagstraat 161 - 9140 STEENDORP
	CLB	115022 - Vrij CLB Waas en Dender te SINT-NIKLAAS
adres		Ankerstraat 63 - 9100 SINT-NIKLAAS
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	20/03/2012, 21/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde De Vleeschouwer
	Teamleden	Dirk Piqueur

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Begeleiding	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Sint-Henricus' te Steendorp bestaat uit een kleuterafdeling en een lagere afdeling die gehuisvest zijn in dezelfde straat, op wandelafstand van elkaar. Hoewel beide afdelingen een zekere eigenheid uitstralen, profileert deze dorpsschool zich als geheel en realiseert ze de nodige samenhang in pedagogisch-didactische aanpak.

In de **kleuterafdeling** onderzocht de onderwijsinspectie de leergebieden **wiskundige initiatie** en **wereldoriëntatie**. Voor beide leergebieden kan de school aantonen dat ze de leerplandoelen en de decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft bij de kleuters. De leerkrachten plannen het aanbod doelgericht vanuit de verschillende referentiekaders. Ze zorgen binnen hun thematische aanpak voor een gevarieerd en evenwichtig aanbod van activiteiten die de denkontwikkeling stimuleren. Kleuters krijgen ruime kansen om al handelend de wereld om hen heen te ontdekken. Het kleuterteam slaagt erin de inhoud over de kleutergroepen heen in gradatie op elkaar af te stemmen en een goede samenhang met de andere leergebieden te realiseren. Bij hun observaties hebben kleuterleerkrachten systematisch aandacht voor diverse aspecten van wiskundige initiatie en wereldoriëntatie.

In de **lagere afdeling** vormden de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie, samen met de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'sociale vaardigheden', het voorwerp van het onderzoek. De school kan ook hiervoor aantonen dat ze de leerplandoelen en de eindtermen in voldoende mate bereikt met het merendeel van haar leerlingen. Voor **wiskunde** vertrouwen de leerkrachten op een onderwijsleerpakket dat ze zowel voor hun aanbod als voor de evaluatiepraktijk consequent en gelijkgericht hanteren.

Voor **wereldoriëntatie** werken de klasleerkrachten met divers bronnenmateriaal. De school stemde het aanbod af op de leerplandoelen. De verschillende domeinen komen evenwichtig aan bod. De grote aandacht voor techniek valt in de positieve zin op. Hoewel leerlingen binnen de lesactiviteiten heel wat kansen krijgen om hun vaardigheden, inzichten en attitudes te ontwikkelen, zijn de evaluaties in de meeste klassen vrij eenzijdig gericht op kennis.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen '**sociale vaardigheden**' vormen de leidraad voor een schoolproject waarbij elke maand een vaardigheid in de kijker komt. In beide afdelingen zijn de klasoverschrijdende activiteiten doelgericht en planmatig uitgezet. Op klasniveau is de verdere uitwerking eerder vrijblijvend en sterk leerkrachtafhankelijk.

Via een doordachte preventieve aanpak en remediërende interventies biedt het kleuterteam onderwijs op maat van elke kleuter. De **leerbegeleiding** in de lagere afdeling krijgt vooral vorm vanuit remediërend oogpunt. Door de weinig efficiënte invulling van de zorglestijden bij klasinterne ondersteuning, laat de school kansen tot doeltreffende differentiatie onbenut. De school realiseert een goede beeldvorming en gerichte opvolging van de leerlingen, onder meer door het gelijkgericht registreren van de prestaties en vorderingen van de leerlingen in het leerlingvolgsysteem. Binnen de **loopbaanbegeleiding** valt vooral de degelijk uitgewerkte ondersteuning op bij scharniermomenten als de overgang van kleuter- naar lager onderwijs en de oriëntatie naar het secundair onderwijs. Daarnaast onderneemt het team de nodige initiatieven om het traject in de school zelf vlot te laten verlopen.

Leerkrachten geven aan dat ze voldoende inspraak hebben in de uitbouw van de schoolwerking en dat ze de sterke aandacht van het **beleid** voor hun klaswerking waarderen. De school kan zeker nog groeien in daadkrachtige beleidsvoering met prioriteiten op middellange termijn. Gerichte druk en opvolging zijn nodig om waardevolle initiatieven blijvend te integreren in de klaspraktijk. Het systematisch gebruik van resultaten van leerlingen en van bevragingen om de eigen kwaliteit te onderzoeken en bij te sturen, is nog geen verworvenheid.

De onderwijsinspectie waardeert de goede intenties en de inspanningen van de school om kwaliteitsvol onderwijs te bieden aan de haar toevertrouwde leerlingen. Ze besluit haar onderzoek met een gunstig advies voor beide afdelingen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
wiskundige initiatie
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
wiskunde
wereldoriëntatie
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Loopbaanbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school toont met planningsdocumenten, geregistreerde observaties, kleuterwerk en de resultaten van een genormeerde test aan dat ze de leerplandoelen en de decretale ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in ruime mate nastreeft bij de kleuters. Ze voldoet hiermee aan haar inspanningsverplichting voor dit leergebied.
- Bij de planning van hun aanbod voor wiskundige initiatie richten de kleuterleerkrachten zich zowel op het ontwikkelingsplan van de koepelorganisatie, als op de ontwikkelingsdoelen, en sinds dit schooljaar ook op het leerplan.
- De recente, maar consequente benadering van de leerplandoelen als referentiekader, valt in positieve zin op. De doordachte aanpak leidt tot functionele planningsdocumenten en een doelbewuste uitbouw van de klaspraktijk.
- Binnen hun thematische aanpak hebben de kleuterleerkrachten een sterke aandacht voor wiskundige initiatie. Ze voorzien systematisch doelgerichte impulsen tot denkontwikkeling in de klasactiviteiten, in het hoekenwerk en in het contractwerk.
- De kleuterleerkrachten kleden de verschillende denkhoeken aan vanuit het behandelde thema. Kleuters kunnen met alledaagse materialen en gebruiksvoorwerpen experimenteren met vergelijken, sorteren en tellen. Ze leren al spelend verbanden leggen en eenvoudige rekenhandelingen uitvoeren.
- Leerkrachten stimuleren de transfer van de geïnitieerde inhoud naar andere contexten, onder meer door het gebruik van wiskundige elementen bij de kentekens van de kinderen en op de keuzeborden.
- Leerkrachten maken aan het begin van het schooljaar een beginsituatie op van de denkontwikkeling van de kleuters aan de hand van gegevens in het kleuterdossier. De kleuterleerkrachten hebben een duidelijk zicht op de aspecten die ze van nabij moeten volgen bij elke kleuter.
- Kleuters die het wat moeilijker hebben om bepaalde denkhandelingen te stellen, krijgen de nodige ondersteuning door de klas- en zorgleerkracht. Ook voor kleuters die al wat verder staan in hun denkontwikkeling zijn uitdagende materialen beschikbaar.
- De kleuterleerkrachten evalueren periodiek een hele waaier aan ontwikkelingsaspecten, en meer en meer ook leerplandoelen. Daarnaast noteren ze ook occasionele vaststellingen in een observatieschriftje. De kleuterafdeling realiseert een goede beeldvorming van de kleuters voor wiskundige initiatie. Vanuit de vaststellingen ondernemen kleuterleerkrachten en de zorgleerkracht in gezamenlijk overleg gerichte preventieve of remediërende interventies.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan ook voor wereldoriëntatie met planningsdocumenten, foto's en kleuterwerk aantonen dat ze de leerplandoelen en ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate nastreeft. Ze komt hiermee haar inspanningsverplichting voor dit leergebied na.
- Zowel het ontwikkelingsplan van de onderwijskoepel als de decretale ontwikkelingsdoelen, en sinds dit schooljaar ook de leerplandoelen, geven richting aan de planning en de uitwerking van een rijk thematische aanbod.
- De verschillende domeinen van het leerplan wereldoriëntatie zijn goed geïntegreerd en evenwichtig aanwezig. De specifieke aandacht voor het domein techniek in diverse aspecten van de klaswerking valt op. De kleuterleerkrachten benutten veelvuldig kansen om het technisch denken van hun kinderen te ontwikkelen en te stimuleren.
- De consequente aanpak met vaste en occasionele thema's bevordert een goede horizontale samenhang met de andere leergebieden. Kinderen krijgen een brede kijk op de werkelijkheid en ontvangen veel impulsen rond taal, wiskundige initiatie, muzische vorming en bewegen.
- Het gevarieerde aanbod speelt in op de interesses en de leefwereld van de kleuters. De rijke thema's zijn een goede inspiratiebron voor actieve spel- en werksituaties waarin kleuters materialen en gebruiksvoorwerpen leren hanteren. Ze krijgen ruime kansen om de nabije omgeving te exploreren, om te experimenteren met materialen en technieken en om zelfontdekkend te leren.
- De speel- en leeromgeving is stimulerend en rijk uitgebouwd. De actuele thema's zijn zichtbaar aanwezig in het klasbeeld. Bij de planning van een nieuw thema denken de teamleden consequent na over de verrijking van de speel- en werkhoecken met aangepaste materialen.
- De klasorganisatie is flexibel, speelt in op de ontwikkelingsbehoeften van de kleuters en biedt zowel kansen tot leerkrachtgestuurde als eerder leerlinggestuurde activiteiten. Functionele keuze- en takenborden helpen de kleuters om zelfstandig aan de slag te gaan.
- Voor de dagelijks weerkerende activiteiten stelde het team goed gestoffeerde werk- en hoekenfiches samen die de gradatie in aanbod en aanpak tussen de verschillende leeftijdsgroepen verduidelijkt. De kalenders zijn inhoudelijk goed op elkaar afgestemd, maar de visualisatie oogt niet in alle klassen even aantrekkelijk.
- Tijdens gerichte observaties kijken de kleuterleerkrachten ook naar aspecten van wereldoriëntatie. In hun observatiedocumenten is de aanzet naar een meer leerplandoelgerichte evaluatiepraktijk zichtbaar.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school toont met diverse outputgegevens zoals leerlingenresultaten voor tests van het leerlingvolgsysteem, methodetoetsen en een eindproef van de koepelorganisatie aan dat ze met het merendeel van haar leerlingen de leerplandoelen en eindtermen voor wiskunde realiseert. Ook de beschikbare informatie vanuit het vervolgonderwijs wijst in die richting.
- De klasleerkrachten vertrouwen zeer sterk op het onderwijsleerpakket om de leerplandoelen te realiseren. Ze hanteren dit leerpakket vrij gelijkgericht en consequent, wat de continuïteit en gradatie over de leerjaren heen bevordert.
- Het team maakte een aantal bijkomende afspraken over de didactische aanpak en de visualisatie van de referentiematen. De wiskundige leerstrategieën zijn functioneel zichtbaar in het klasbeeld.
- De leerkrachten leggen duidelijke verbanden met andere leergebieden. Vooral de samenhang met het domein techniek binnen het leergebied wereldoriëntatie wordt sterk geaccentueerd.
- De differentiatie in de klas richt zich voor wiskunde vooral op de verschillen in tempo en soms naar niveau via opdrachtkaarten. Enkele leerlingen krijgen een apart wiskundetraject in voorbereiding op een B-jaar in het secundair onderwijs. Hoewel een aantal leerkrachten er wel in slaagt inhoudelijk te differentiëren, is dit nog geen verworvenheid van het volledige team.
- De klasinterne leerbegeleiding voor wiskunde gebeurt in enkele klassen vrij gericht, in andere klassen niet of weinig intentioneel en doelbewust. Een efficiëntere aanwending van klasinterne zorgmomenten, onder meer voor wiskunde, dringt zich op.
- De school evalueert de vorderingen van de leerlingen met methodegebonden toetsen en tests van het leerlingvolgsysteem. Via foutenanalyses verfijnen leerkrachten het beeld met het oog op gerichte remediëring. De school realiseert vooral een goede beeldvorming voor wiskunde op leerlingniveau. De resultaten van leerlingen worden minder aangewend om ingrepen te doen op klas- en schoolniveau. Hier liggen zeker kansen voor meer interne kwaliteitszorg.
- De school informeert de ouders over de resultaten voor de verschillende domeinen van het leergebied via het leerlingenrapport. Een aantal leerkrachten vult dit cijfermatig beeld aan met inhoudelijke feedback over wat moeilijk gaat binnen het leergebied.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school beschikt voor dit leergebied over weinig valide en betrouwbare outputgegevens die borg moeten staan voor het bereiken van de eindtermen. De inventarisatie van de behandelde leerplandoelen toont momenteel aan dat het team een evenwichtig aanbod realiseert dat in voldoende mate dekkend is voor de eindtermen en het gevolgde leerplan.
- Het schoolteam hanteert verschillende onderwijsleerpakketten die richtinggevend zijn voor de inhoudelijke invulling van de aangeboden thema's. In enkele klassen sluit het aanbod vrij nauw aan bij het gebruikte onderwijsleerpakket. In andere klassen gebruiken leerkrachten meer diverse bronnen en zelfgemaakte materialen.
- Alle teamleden toetsten hun aanbod voor wereldoriëntatie af aan het leerplan. Elke klas beschikt nu over een inventaris van thema's en lesonderwerpen die erin worden behandeld. De koppeling met de leerplandoelen verduidelijkt welke doelen de leraren met dit aanbod willen realiseren. Een lijst van prioritaire leerplandoelen per leergroep is voor de teamleden een handig instrument om een klare kijk te houden op de essentie.
- Om de gradatie over de leerjaren heen te garanderen, maakten de klasleerkrachten concrete afspraken rond inhouden. Ze vulden hiaten aan en wisselden noodzakelijke informatie uit met aansluitende leergroepen. De grondigheid waarmee deze studie gebeurde, is wel sterk leerkrachtafhankelijk. Het team beseft dat het voor de uitdaging staat om deze afstemming ook in de toekomst te borgen.
- Het team maakte een digitale leerlijn aan om een overzicht te hebben op schoolniveau. De leerlijn visualiseert voor elke groep via welk thema of in welk (ander) leergebied een bepaald leerplandoel wordt behandeld. Het aantal verwijzingen naar andere leergebieden is echter opvallend groot. Het is niet duidelijk hoe het team bepaalde doelen intentioneel en doelgericht aanpakt, al dan niet binnen wereldoriëntatie. Hierdoor verliest het document aan functionaliteit. Teamleden geven zelf aan dat ze de leerlijn in de praktijk weinig gebruiken.
- De verschillende domeinen van wereldoriëntatie komen in een goed evenwicht aanbod. De school besteedt extra aandacht aan techniekactiviteiten en aan verkeerseducatie. Leerlingen krijgen heel wat kansen tot actief handelen en oefenen.
- De aanpak van wereldoriëntatie is conform aan de uitgangspunten van het leerplan. Vooral het levensecht karakter en het nauw aansluiten bij de mogelijkheden die de schoolomgeving biedt, vallen in positieve zin op. Mede door de bewuste afstemming op de leerplandoelen, komen zowel kennisaspecten als vaardigheden, inzichten en attitudes in een vrij goed evenwicht aanbod in de klasactiviteiten.
- Het team trekt dit evenwicht niet door naar de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Evaluatie van wereldoriëntatie gebeurt vooral door het afnemen van toetsen die peilen naar de verworven kennis. Leerkrachten evalueren veel minder de verworven vaardigheden, inzichten en attitudes van de leerlingen. De rapportering beperkt zich tot een algemene cijferquotering die weinig informatie geeft over de vorderingen van de leerlingen.
- In verschillende klasgroepen sporen gevarieerde en (inter)actieve werkvormen de leerlingen aan tot het nemen van initiatief en tot het samenwerken met anderen.
- In alle klassen gaat regelmatig aandacht naar het opvolgen en het duiden van de actualiteit. Tijd- en ruimtekaders zijn in alle klassen aanwezig en worden gradueel opgebouwd doorheen de basisschool.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- De school toont met een gedetailleerde planning, leerlingenwerk en fotomateriaal aan dat ze op schoolniveau gericht werkt aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'sociale vaardigheden'.
- Via een schoolproject zet het team op geregelde tijdstippen een specifieke vaardigheid in de kijker. Deze krijgt een prominente plaats in het schoolbeeld. In het draaiboek van het project wordt - naast de concrete afspraken en activiteiten bij elk item - ook het verband gelegd met de na te streven eindtermen.
- In de kleuterschool komt eenzelfde personage telkens het aandachtspunt voorstellen aan de kleuters, die meteen ook samen met haar mogen 'oefenen' op de voorgestelde vaardigheid. In de lagere afdeling leren de kinderen op een gezamenlijk ontmoetingsmoment de inhoud en concrete toepassingen van de vaardigheid kennen. Na het toonmoment is het de bedoeling dat de klasleerkrachten dit verder uitdiepen in hun eigen klaspraktijk.
- De doorstroom van de intenties vanuit het project naar de klasvloer is sterk leerkrachtafhankelijk, wat de continuïteit en gradatie hypothekeert. Elke leerkracht beschikt over een oplijsting van klaseigen initiatieven in verband met sociale vaardigheden. Een doelgerichte, intentionele aanpak in het verlengde van de aanpak op schoolniveau is nog niet bij iedereen gemeengoed.
- Het team maakt geregeld een sociogram van de klasgroepen om een zicht te krijgen op de sociale relaties in de klassen. Om de betrokkenheid en het welbevinden in kaart te brengen, deed de school een bevraging bij de leerlingen van de bovenbouw.
- Voor de ondersteuning van leerlingen die problemen hebben met bepaalde socio-emotionele aspecten kan de school, in overleg met de ouders, een beroep doen op een gedragstherapeute van de scholengemeenschap.
- De school informeert de ouders over de individuele ontwikkeling van de kinderen via een rubriek 'leefhouding' op het leerlingenrapport.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De schoolvisie legt de verantwoordelijkheid voor de leerbegeleiding in de eerste plaats bij de klasleerkrachten. Zij dienen een veilig en zorgzaam leerklimaat te creëren. Waar nodig kunnen klasleerkrachten rekenen op de ondersteuning van het zorgteam.
- Klasleerkrachten geven aan dat ze het gedifferentieerd aanbod van de onderwijsleerpakketten gebruiken. Daarnaast tracht het team via werkvormen als contract- en hoekenwerk in te spelen op verschillen tussen kinderen.
- Het kleuterteam slaagt erin om de extra **ondersteuning** vanuit de zorg zowel preventief als remediërend te integreren in de reguliere werking. In de lagere afdeling is de invulling van de zorguren sterk afhankelijk van de inzichten van de klastitularis of van organisatorische aspecten. In een aantal klassen is de aanwending van de lestijden weinig **doeltreffend**. De school laat hier mogelijkheden onbenut op het vlak van preventieve en doorgedreven binnenklasdifferentiatie.
- In de kleuterafdeling krijgen de klasleerkrachten en het zorgteam via occasionele én gerichte periodieke observaties een goed totaalbeeld van de ontwikkeling van de kleuters. Van de oudste kleuters neemt de school ook een test voor reken- en taalvoorwaarden af.
- In de lagere afdeling peilen de leerkrachten naar de prestaties en de vorderingen van de leerlingen met methodegebonden en eigen toetsen, aangevuld met genormeerde tests van het leerlingvolgsysteem. Leerkrachten maken degelijke foutenanalyses die aanleiding geven tot gerichte remediëring. De klasexterne zorg richt zich vooral op remediëring voor Nederlands en wiskunde.
- De **doelgerichtheid** van de zorgwerking is zichtbaar in de duidelijke, transparante procedures en in het gelijkvormig gebruik van de instrumenten voor het aanmelden en opvolgen van zorgvragen.
- Klasleerkrachten bespreken de ontwikkeling van hun leerlingen samen met het zorgteam. Tijdens het zorgoverleg neemt het team systematisch socio-emotionele aspecten mee. De school besteedt ook de nodige aandacht aan de motorische ontwikkeling van haar leerlingen.
- Bij specifieke zorgvragen belegt de school een multidisciplinair overleg met alle kindbetrokkenen, in aanwezigheid van een medewerker van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Leerkrachten geven aan dat ook de samenwerking met externen zoals de begeleiders van het geïntegreerd onderwijs (gon), de logopedisten en de gedragstherapeute een meerwaarde biedt voor hun eigen handelen.
- De school beschikt over voldoende materialen om de zorginterventies uit te voeren. De goed uitgeruste zorgklas huisvest een orthotheek waarin achtergrondinformatie en naslagwerken beschikbaar zijn voor het zorgteam en de klasleerkrachten.
- De school werkte haar gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) uit volgens de voorgeschreven procedures. Vanuit de pijler 'preventie en remediëring' neemt de

school enkele zinvolle initiatieven die kaderen binnen leerbegeleiding. Een aantal van de geformuleerde doelstellingen resulteren in initiatieven die eerder aansluiten bij wat van een reguliere schoolwerking verwacht mag worden. Ze zijn weinig tot niet gericht op de specifieke doelgroep leerlingen die de middelen genereren.

- Het zorgbeleid is nog volop in **ontwikkeling**. De school wil in de toekomst evolueren naar een meer handelingsgerichte aanpak. Het zorgteam volgt momenteel hiervoor de nodige navorming.

4.1.2 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school rekruteert vooral leerlingen uit de nabije schoolomgeving. Het frequente contact met de ouders bevordert volgens de klasleerkrachten de instap in de kleuterschool. De instromende kleuters kunnen op bepaalde momenten komen meespelen en zo wennen aan de school- en klasomgeving.
- De aandacht die de school besteedt aan de **doelgerichte** aanpak van de scharniermomenten in de schoolloopbaan van de leerlingen is opvallend sterk.
- Om de overgang van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling zo soepel mogelijk te laten verlopen, neemt de school diverse initiatieven, zowel naar pedagogisch-didactische afspraken als wat samenwerkingsmomenten betreft. De zinvolle en degelijk uitgewerkte gezamenlijke activiteiten bevorderen de samenhang tussen beide afdelingen.
- Leerlingen die de school verlaten na het zesde – en soms na het vijfde – leerjaar doorlopen een studiekeuzeproject dat hen wegwijs maakt in en oriënteert naar het secundair onderwijs. Schoolbezoeken met doe-activiteiten maken de structuur en inhoud van het vervolgonderwijs concreet voor de leerlingen. Op een specifieke infoavond worden ook de ouders geïnformeerd.
- Het team slaagt er tevens in om de leerlingen gepaste **ondersteuning** te bieden bij hun loopbaankeuzes in de school zelf. Het gelijkgericht registreren van de prestaties en vorderingen in het kind- en leerlingvolgsysteem bevordert een goede beeldvorming en aanpak op maat van de leerling.
- Het is niet altijd duidelijk op welke grond een leerling aan het einde van het basisonderwijs een getuigschrift krijgt. De school koppelt de toekenning van het getuigschrift soms vast aan het advies voor verdere studieoriëntering. Het hanteren van meer transparante criteria, conform de omzendbrief, is aangewezen.
- De vlothheid waarmee de meeste kinderen de overstap naar het eerste leerjaar maken, is voor de school een signaal dat de aanpak van de gerichte begeleiding **doeltreffend** is. Ook de positieve feedback vanuit het vervolgonderwijs en de reacties van oud-leerlingen wijzen volgens de school in die richting.
- Zowel structurele overlegmomenten op beleidsniveau als informele, persoonlijke contacten met personeelsleden uit het vervolgonderwijs geven richting aan de verdere **ontwikkeling** van de loopbaanbegeleiding in de school. Sommige leerkrachten volgden recent een specifieke nascholing over de brug van de kleuterafdeling naar de lagere school en passen de nieuwe inzichten al toe in hun klaspraktijk.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Twee directeurs delen de verantwoordelijkheid over de schoolwerking, elk vanuit een eigen invalshoek. Waar de ene directeur meer het pedagogisch-didactisch beleid ter harte neemt, voert de andere eerder administratieve en organisatorische taken uit. Systematisch overleg waarborgt de voeling van beiden bij het geheel van de opdracht.
- Het bewaken van het evenwicht tussen de opdracht als zorgcoördinator en de directietaken blijft een permanent aandachtspunt voor het beleid.
- Het schoolteam geeft aan dat het beleid sterk betrokken is bij en voldoende aandacht schenkt aan de werking in de klassen. Leerkrachten hebben inspraak in de uitbouw van de schoolwerking. Het team wendt overlegmomenten regelmatig aan om afspraken te maken en de klaswerkingen op elkaar af te stemmen.
- De school kan zeker nog groeien in daadkrachtige beleidsvoering met prioriteiten op middellange termijn. Het uitzetten van een transparante, gefaseerde en haalbare planning zou het team helpen om de implementatie van vernieuwingen en veranderingen tot op de klasvloer te realiseren. Gerichtte druk en opvolging zijn nodig om waardevolle initiatieven blijvend te integreren in de klaspraktijken.
- Het systematisch gebruik van resultaten van leerlingen en van bevragingen om de eigen kwaliteit te onderzoeken en bij te sturen is nog geen verworvenheid in deze school. De school staat nog aan het begin van een ontwikkelingstraject voor de interne kwaliteitszorg.
- Vanuit het gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) onderneemt het schoolteam initiatieven op leerling-, klas- en schoolniveau. De school werkte de pijler 'socio-emotionele begeleiding' degelijk uit in de geest van het decreet. Onder de pijler 'preventie en remediëring' neemt de school initiatieven die eerder te kaderen zijn binnen een gewone schoolwerking dan dat ze specifiek gelijke onderwijskansen bevorderen.
- De school beschikt nog niet over een uitgeschreven talenbeleid. Verschillende zinvolle en goed uitgewerkte acties ondersteunen en stimuleren wel een actieve taalvaardigheid van de leerlingen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Leergebiedoverschrijdende eindtermen: het schoolproject rond 'sociale vaardigheden'.
- De leerplangerichtheid in de planning van het aanbod en bij de observatie van de kinderen in de kleuterafdeling.
- Het doelgericht en evenwichtig aanbod voor wiskunde en wereldoriëntatie in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De gelijkgerichte aanpak van zorgvragen en de heldere procedures binnen de zorgwerking in beide afdelingen.
- De duidelijke beeldvorming en de gerichte opvolging van de leerlingen doorheen de basisschool.
- De doeltreffende ondersteuning van leerlingen op scharniermomenten in hun schoolloopbaan.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het gedeeld leiderschap met duidelijke taakafbakening tussen beide directeurs.
- Het enthousiasme en inzet van het team om 'samen school te maken'.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Leergebiedoverschrijdende eindtermen: vanuit het schoolproject rond 'sociale vaardigheden' de aanpak op klasniveau gradueel en gelijkgericht concretiseren.
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk voor wereldoriëntatie afstemmen op de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De lestijden voor zorg en voor het gelijke onderwijskansenbeleid efficiënter aanwenden.
- De doelstellingen binnen het gelijke onderwijskansenbeleid beter richten op de doelgroepleerlingen en meer uitwerken in de geest van het decreet.
- Transparante criteria hanteren voor het toekennen van de getuigschriften, conform de omzendbrief.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een transparant, gefaseerd en haalbaar prioriteitenplan uitzetten over middellange termijn.
- De interne kwaliteitszorg gericht uitbouwen met outputgegevens als uitgangspunt.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde De Vleeschouwer

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: